

how to unify software for mastering educational material in computer science lessons. One way to solve this problem is to use web-based environments. Types of computer design are considered and in accordance with the age characteristics of students and learning objectives selected web-based software which greatly simplifies the organization and implementation of the educational process. When using web-based environments, you do not need additional knowledge to configure them, because the use of such environments is independent of the technical characteristics of the computer, and only requires an Internet connection.

Keywords: computerization of education, computer design, computer graphics, web-based environment, information and communication technologies.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.12>

УДК 378.091.3 : 377.011.3-051 : 640.4

Корець О. М., Іщенко С. М.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

У статті проаналізовано і розглянуто інформаційне забезпечення навчального процесу у процесі вивчення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві майбутніми педагогами професійного навчання. Доведено, що недостатнє інформаційне забезпечення призводить до поступового відставання від загальних тенденцій підготовки висококваліфікованих педагогів професійного навчання.

Визначено та обґрунтовано основні складові формування у студентів системи знань щодо організаційних, нормативно-правових питань управління якістю продукції галузі, принципів функціонування систем управління якістю, уміння та навиків організації і контролю якості продукції громадського харчування, створення систем управління якістю за допомогою засобів інформаційного забезпечення.

Вивчення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві потребує постійного вдосконалення та оновлення, що неможливе без використання інформаційного забезпечення. Це покращує рівень знань, умінь та навичок як викладачів, так і студентів, дозволяє реалізувати потреби наукової грамотності, стимулює інтелектуальний розвиток, створює умови насиченого та активного інформаційного середовища, неперервної самоосвіти, а також самоконтролю. Виникає потреба в пошуку ефективних шляхів, методів та інструментів опрацювання інформаційних потоків, їх оцінки і відбору. Важливо, щоб нова інформація доповнювала навчальний матеріал, сприяла розширенню та поглибленню знань студентів, підтримувала професійний рівень педагогів, сприяла ефективним управлінським рішенням.

Впровадження та застосування інноваційної техніки набуває бурхливого розвитку в освітній галузі. Інформаційні ресурси стали невід'ємною частиною сучасної дійсності, створюють унікальні умови для дослідження, аналізу та розвитку харчової галузі, дозволяють збагатити навчальний процес новими ідеями, що є основою для професійного зростання майбутніх педагогів професійного навчання. Застосування електронних освітніх ресурсів дають змогу наситити інформаційне середовище і вносити зміни в науково-методичну

роботу навчального закладу [5].

Ключові слова: інформаційне забезпечення, інформаційне середовище, управління якістю, готельно-ресторанне господарство, фахова підготовка, педагог професійного навчання.

Теоретичні та організаційні аспекти застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті розкрито у працях В. Ю.Бикова, Н. В. Морзе, В. Д. Руденка; методологічні основи побудови і функціонування інформаційних систем у закладах освіти досліджуються І. С. Вовчак, В. В. Гуменюк, Л. М. Калініною та іншими. Ці дослідження та розроблення інших науковців стали базовими для визначення та обґрунтування складових інформаційного забезпечення. [2]. Аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що вченими активно вивчаються проблеми організації, змісту, засобів, методів і видів інформаційного забезпечення навчального процесу.

Увага науковців до забезпечення різноманітних процесів життєдіяльності людини належною інформацією призвела до появи багатьох визначень поняття “інформаційне забезпечення” відповідно до сфери дослідження, зокрема, його трактують як створення інформаційних умов функціонування системи, забезпечення необхідною інформацією, включення в систему засобів пошуку, отримання, зберігання, накопичення, передавання, обробки інформації, організація банків даних [7] забезпечення фактичними даними управлінських структур; використання даних для автоматизованих систем управління; використання інформації для забезпечення навчальної діяльності [8].

Мета статті – дослідити інформаційне забезпечення навчального процесу у процесі вивчення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві майбутніми педагогами професійного навчання. Дослідження поняття «інформаційне забезпечення» дозволило зробити висновок, що його багатозначність залежить від сфери застосування й наукових підходів, які застосовують учені до його формулювання; відповідно визначаються й види інформації, інформаційних ресурсів та процесів. [2]. Останнім часом помітно зросла зацікавленість учених у вивченні проблем інформації як основної складової інформаційного забезпечення. Також уточнено найбільш значущі ознаки інформації: самостійність інформації відносно її носія; кількісна визначеність, суб'єктивний характер інформації як результат інтелектуальної діяльності суб'єкта, можливості багаторазового її використання суб'єктами [3]. Такий погляд на роль інформації ґрунтується на розумінні, що будь-який процес потребує певної інформації для його здійснення. Предметом вивчення навчальної дисципліни – якості продукції та послуг в готельно-ресторанному господарстві.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві” є розгляд теоретичних засад управління якістю; формування науково-теоретичної бази оцінювання якості продукції та послуг в готельно-ресторанному господарстві; вивчення вимог нормативної документації до складових діяльності закладів

готельно-ресторанного господарства; формування навичок вимірювання та оцінювання якості продукції та послуг готельно-ресторанного господарства.

Інформаційне забезпечення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві у фаховій підготовці майбутніх педагогів професійного навчання це складна і доки не структурована функція, яка не може реалізовуватися через спрощені підходи – підключенням до інтернет чи збільшенням кількості комп'ютерної техніки. У центрі уваги має бути насамперед інформація, яка повинна попередньо готуватися шляхом відбору, систематизації, цільового спрямування, набуття відповідних форм тощо.

Відтак, інформаційне забезпечення слід розуміти як цілеспрямовано дібрану й систематизовану сукупність інформації, яка необхідна для здійснення навчального процесу та комплекс відповідних інформаційних ресурсів, джерел й технологій, що забезпечують здійснення інформаційних процесів на всіх етапах вивчення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві.

Концептуальними засадами інформаційного забезпечення підготовки педагогів професійного навчання є вихідні теоретичні положення інформатики, предметом вивчення якої є структура й загальні властивості інформації; нормативно-правова база, що регламентує науково-дослідницьку та інформаційну діяльність, інноваційні процеси в освіті [2].

Для розроблення та обґрунтування складових інформаційного забезпечення фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання під час вивчення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві пропонуємо визначити такі принципи:

1. Принцип цільового застосування інформації, інформаційних засобів та технологій на всіх етапах навчального процесу, головним чинником якого є чітке визначення:

а) *мети* навчальної дисципліни “Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві”: формування у студентів системи знань щодо організаційних, нормативно-правових питань управління якістю продукції галузі, принципів функціонування систем управління якістю, уміння та навичок організації і контролю якості продукції громадського харчування, створення систем управління якістю та цілей кожного його етапу, формулювання адекватних завдань для їх реалізації і визначення інформаційних ресурсів, методів і засобів роботи з інформацією;

б) *завдань*: розгляд теоретичних засад управління якістю, проблеми і методи сучасного управління якістю, його організаційні системи; формування науково-теоретичної і методичної бази оцінювання якості продукції галузі; вивчення сучасних методів досліджень якості напівфабрикатів і готової продукції (арбітражні, стандартизовані і експрес-методи); вивчення вимог нормативної документації до складових діяльності закладів готельно-ресторанного господарства.

2. Принцип системності, який забезпечує взаємозалежність складових інформаційного забезпечення навчальної дисципліни та їх взаємодію, що має

спрямування на результативність навчання.

3. Принцип ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій, що передбачає:

– використання програмних продуктів та інформаційних ресурсів на кожному етапі вивчення управління якістю продукції громадського харчування;

– мотивацію студентів до підвищення їхнього рівня володіння інформаційно-комунікаційних технологій, на основі самостійного опанування комп'ютерних засобів і програм, упровадження дистанційного навчання.

4. Принцип надійності інформації, який зумовлює визначенням критеріїв відбору інформації для навчального процесу що розкриває зміст інформаційних ресурсів.

5. Принцип інформаційної безпеки, що передбачає оптимальне співвідношення між доступом і захистом інформації, інформаційних ресурсів і продуктів наукової діяльності; визначення інформації закритого і відкритого типу та правил доступу до неї, забезпечення захисту авторських прав об'єктів інтелектуальної власності (проблемою є розміщення і захист інформації в мережі Інтернет, яка посилюється низьким рівнем інформаційної культури користувачів) [2].

6. Принцип регулювання інформаційних відносин. Цей принцип діє у межах організаційно-функціональних форм регламентації відносин між студентами і викладачами.

Отже, інформаційне забезпечення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві у фаховій підготовці майбутніх педагогів професійного навчання можемо розглядати як цілісну систему, що поєднує концептуальні погляди на інформацію як на об'єкт і предмет дослідження, зміст інформаційних ресурсів, доступність інформаційних джерел, технології здійснення і регулювання інформаційних процесів на всіх етапах навчального процесу, що в цілому задовольняє інформаційні потреби студентів.

Інформаційні потреби майбутніх педагогів професійного навчання у процесі вивчення основних засад управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві означено як наявність відібраної та систематизованої інформації про предмет і об'єкт дослідження; можливість використання наявних інформаційних ресурсів та створення нових для накопичення інформації у процесі фахової підготовки; застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і засобів мережі Інтернет для здійснення інформаційних процесів; доступ до світового інформаційного простору в галузі готельно-ресторанного господарства.

Вивчення інформаційних потреб майбутніх педагогів професійного навчання дало змогу визначити основні складові інформаційного забезпечення навчальної дисципліни "Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві", якими є: інформація, необхідна для здійснення навчального процесу; джерела інформації (традиційні та сучасні);

інформаційні ресурси (бази, банки даних, бібліотеки); інформаційні процеси (пошук, збирання, відбір, оброблення, збереження, оцінювання, захист і поширення інформації про результати навчання).

У процесі фахової підготовки майбутні педагоги професійного навчання стикаються з величезним обсягом різноманітної інформації з проблем управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві, тому під час організації навчального процесу доцільно готувати їх до роботи з інформацією, інформаційними ресурсами та методами і технологіями здійснення інформаційних процесів.

Найважливіший елемент навчальної діяльності студентів, є педагогічна взаємодія, яка дає змогу використовувати сучасні інформаційні технології, зокрема дистанційне навчання. Обсяг навчального матеріалу дисципліни "Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві" достатньо складно засвоїти в рамках виділеного та їх вивчення часу, користуючись при цьому лише традиційними засобами та методами навчання. Оскільки ця дисципліна містить два змістових модулі, наповнення яких є особливо важливим у ході формування предметно-методологічних і техніко-технологічних компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання, ми пропонуємо дану проблему шляхом інформаційного забезпечення дистанційного навчання студентів через використання електронних курсів за допомогою Google Classroom <https://classroom.google.com/c/NDExNjQ3Njc5Nzk1> (рис. 1) і MOODLE (рис. 2) <https://moodle.npu.edu.ua/enrol/index.php?id=4254>.

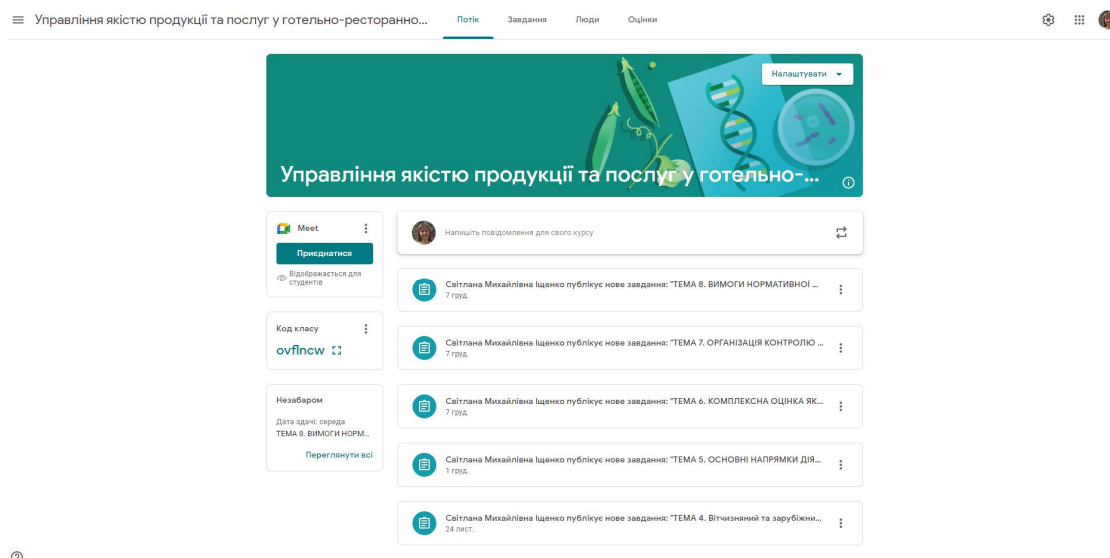

Рис. 1. Зображення електронного курсу в системі Google Classroom

Запропоновані інформаційно-навчальні середовища Google Classroom і MOODLE дають змогу викладачеві оперативнo отримувати інформацію про навчально-пізнавальну активність студента впродовж всього семестру, надавати йому вчасну допомогу, коригувати його самостійну роботу, ефективно спостерігати за успішністю і зберігати в архіві динаміку навчальних досягнень кожного окремого студента впродовж всього його навчання [6]. У

дослідженнях учених значна увага приділяється ролі інформації та інформаційних джерел у підготовці студентів, а також охарактеризовано специфіку студентських інформаційних зв'язків [1].

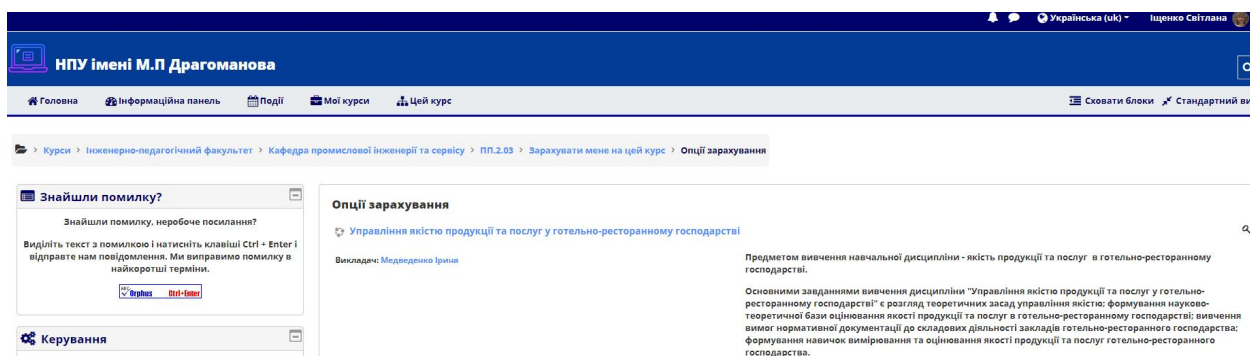

Рис. 2. Зображення електронного курсу в системі MOODLE

Джерела інформації класифікуємо за видами її носіїв (паперові, електронні, аудіо, відео) та передавання на традиційні (бібліотеки, фахові видання, відвідування відкритих лекцій відомих учених, масові заходи (науково-практичні конференції, семінари, майстер-класи) і сучасні – електронні бібліотеки, сайти наукових установ і організацій, блоги вчених, вебіари.

Відтак, діяльність наукової бібліотеки повинна бути спрямована на створення комфортного для студентів інформаційного середовища, підвищення якості послуг, розвиток та удосконалення традиційних та сучасних технологій інформаційного забезпечення. Сьогодні університетська бібліотека це простір для наукової творчості, свого роду центр освітньої діяльності, точка входу в цифровий інформаційний світ, за допомогою якого можливо знайти потрібну інформацію. Бібліотека підтримує зусилля міжнародної наукової спільноти із забезпечення вільного доступу до дослідницької літератури через Інтернет.

Зокрема активно ведеться робота з наповнення та редагування Інституційного Репозитарію Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (ENPUIR- <http://enpuir.npu.edu.ua>), зареєстрованого у 2011 році (ISSN 2310-8290), фонд репозитарію складає понад 10 тис. праць науковців.

Наукова бібліотека постійно використовує можливості донести інформацію до студентів та викладачів, як учасник проектів ElibUkr та EVERUM, а також самостійно укладаючи угоди про доступ до ресурсів авторитетних наукових баз даних. Це дає змогу студентам скористатись джерелами багатьох відомих баз даних зі всього світу (всього було відкрито 30 тестових доступів), зокрема: Alexander Street Press, BioOne, GaleCengageLearning, ISSU, Springer, Wiley Online Library, EBSCO, German News Service_ De Gruyter та інших баз даних.

Наукова бібліотека перейшла на електронне обслуговування читачів: електронний облік видачі літератури, електронне замовлення. Авторизація на

сайті бібліотеки дозволяє читачам замовляти літературу у відділеному режимі дистанційний доступ до ресурсів, що прискорило та оптимізувало роботу бібліотеки, має власні акаунти у соціальних мережах (FB, Twitter), що дозволяє оперативно поширювати інформацію серед студентів. [4]. Найбільш популярними серед студентів є сучасні інформаційні джерела, що пояснюється їх можливостями прискорення інформаційних процесів (збирання, передавання інформації), доступу до віддалених інформаційних ресурсів та використання їх у будь-який зручний для користувача час [2]. Інтернет-ресурси можна вважати базовим елементом інформаційного забезпечення навчального процесу; при цьому варто зауважити, що потрібно підвищувати рівень інформаційної культури студентів як користувачів і розробників інформаційних ресурсів.

Висновки. Визначення, обґрунтування та застосування основних складових інформаційного забезпечення управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві у фаховій підготовці майбутніх педагогів професійного навчання сприятиме інформаційним потребам студентів у процесі навчання, підвищенню якості їх роботи з інформацією, ефективності використання традиційних і сучасних інформаційних джерел, набуттю навичок визначення надійних інформаційних ресурсів і створення власних, підвищенню рівня інформаційної культури.

Використана література:

1. Білоусова Т. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Кам'янець-Подільський держ. ун-т. Кам'янець-Подільський, 2004. 120 с.
2. Гораш К. В. Складові інформаційного забезпечення науково-дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2179
3. Калініна Л. М. Інформаційне управління загальноосвітнім навчальним закладом: системи, процеси, технології : монографія. Київ : Інформавтодор, 2008. 472 с.
4. Савенкова Л. В. Інформаційна підтримка науковою бібліотекою освітнього процесу в університеті URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13851/Dopovid%20%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
5. Скварок М. Ю. Особливості професійної підготовки майбутніх інженерів педагогів з проектування одягу. URL: <file:///C:/Users/USER/Downloads/Skvarok.pdf>
6. Умрик М. А. Актуальність дистанційного навчання в процесі навчання студентів мережевого покоління. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 2 : Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. Київ, 2014. Вип. 14 (21). С. 77-82.

References:

- [1] Bilousova T. Osnovy naukovykh doslidzhen : navch. posib. / Kamianets-Podilskyi derzh. un-t. Kamianets-Podilskyi, 2004. 120 s.
- [2] Horash K. V. Skladovi informatsiinoho zabezpechennia naukovo-doslidnytskoi diialnosti studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2179
- [3] Kalinina L. M. Informatsiine upravlinnia zahalnoosvitnim navchalnym zakladom: systemy, protsesy, tekhnolohii : monohrafiia. Kyiv : Informavtodor, 2008. 472 s.
- [4] Savenkova L. V. Informatsiina pidtrymka naukovoiu bibliotekoiu osvitnoho protsesu v universyteti URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13851/Dopovid%20%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- [5] Skvarok M. Yu. Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh inzheneriv pedahohiv z proektuvannya odiahu. URL: file:///C:/Users/USER/Downloads/Skvarok.pdf
- [6] Umryk M. A. Aktualnist dystantsiinoho navchannia v protsesi navchannia studentiv merezhevoho pokolinnia. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. Serii 2 : Kompiuterno-orientovani systemy navchannia. Kyiv, 2014. Vyp. 14 (21). S. 77-82.

КОРЕЦЬ О. Н., ИЩЕНКО С. М. Информационное обеспечение учебного процесса будущих педагогов профессионального образования при изучении вопросов управления качеством продукции и услуг гостинично-ресторанного хозяйства.

В статье проанализировано и рассмотрено информационное обеспечение учебного процесса в процессе изучения управления качеством продукции и услуг в гостинично-ресторанном хозяйстве будущими педагогами профессионального образования. Доказано, что недостаточное информационное обеспечение приводит к постепенному отставанию от общих тенденций подготовки высококвалифицированных педагогов профессионального образования.

Определены и обоснованы основные составные формирования у студентов системы знаний относительно организационных, нормативно-правовых вопросов управления качеством продукции отрасли, принципов функционирования систем управления качеством, умения и навыков организации и контроля качества продукции общественного питания, создания систем управления качеством с помощью средств информационного обеспечения.

Изучение управления качеством продукции и услуг в гостинично-ресторанном хозяйстве требует постоянного совершенствования и обновления, которое невозможно без использования информационного обеспечения. Это улучшает уровень знаний, умений и навыков как преподавателей, так и студентов, позволяет реализовать потребности научной грамотности, стимулирует интеллектуальное развитие, создает условия насыщенной и активной информационной среды, непрерывного самообразования, а также самоконтроля. Возникает потребность в поиске эффективных путей, методов и инструментов проработки информационных потоков, их оценки и отбора. Важно, чтобы новая информация дополняла учебный материал, способствовала расширению и углублению знаний студентов, поддерживала профессиональный уровень педагогов, способствовала эффективным управленческим решением.

Внедрение и применение инновационной техники приобретает бурное развитие в образовательной отрасли. Информационные ресурсы стали неотъемлемой частью современной действительности, создают уникальные условия для исследования, анализа и развития пищевой отрасли, позволяют обогатить учебный процесс новыми идеями, которые являются основой для профессионального роста будущих педагогов профессионального образования. Применения электронных образовательных ресурсов дают возможность насытить информационную среду и вносить изменения в научно-методическую работу учебного заведения [5].

Ключевые слова: *информационное обеспечение, информационная среда, управление качеством, гостинично-ресторанное хозяйство, профессиональная подготовка, педагог профессионального образования.*

KORETS O., ISHCENKO S. Information support of the educational process of future teachers of vocational training in the study of management issues quality of products and services of hotel and restaurant industry.

The article analyzes and considers the information support of the educational process in the process of studying the quality management of products and services in the hotel and restaurant industry by future teachers of vocational training. It is proved that insufficient information support leads to a gradual lag behind the general trends of training highly qualified teachers of vocational training.

The main components of students' knowledge system formation on organizational, normative and legal issues of quality management of the industry, principles of functioning of quality management systems, skills and abilities of organization and quality control of public catering products, creation of quality management systems by means of information support are determined and substantiated.

The study of quality management of products and services in the hotel and restaurant industry requires constant improvement and updating, which is impossible without the use of information support. It improves the level of knowledge, skills and abilities of both teachers and students, allows to meet the needs of scientific literacy, stimulates intellectual development, creates conditions for a rich and active information environment, continuous self-education and self-control. There is a need to find effective ways, methods and tools for processing information flows, their evaluation and selection. It is important that new information complements the study material, contributes to the expansion and deepening of students' knowledge, supports the professional level of teachers, promotes effective management decisions.

The introduction and application of innovative techniques is rapidly developing in the field of education. Information resources have become an integral part of modern reality, create unique conditions for research, analysis and development of the food industry, enrich the educational process with new ideas, which is the basis for professional growth of future teachers. The use of electronic educational resources allows to saturate the information environment and make changes in the scientific and methodological work of the educational institution.

Keywords: *information support, information environment, quality management, hotel and restaurant management, professional training, teacher of professional training.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.13>

УДК 785:780.614.13(477)

Курач Ю. В.

ГЕНЕЗА ТА РОЗВИТОК АНСАМБЛЕВОГО ВИКОНАВСТВА В УКРАЇНІ (на прикладі першої зразкової капели бандуристів)

У статті досліджено шлях становлення та розвитку ансамблевої творчості в Україні, який є доволі тривалим і складним, оскільки спочатку капели бандуристів не можна було назвати професійними, що пояснюється відсутністю їхньої належної підготовки. З часом музиканти вивчали нові техніки, поглиблювали свої знання, що призвело до створення професійного творчого колективу.

Проаналізовано історію становлення ансамблевого виконавства на бандурі капелюю, яка відрізняється неоднорідністю, адже таке мистецтво пройшло різні періоди творчого становлення, а саме: формування колективу; добір репертуару; визначення характерних рис виконавської діяльності.

Розглянуто передумови та причини виникнення першого професійного мистецького колективу в Україні, керівником якого став Василь Ємець, а також окреслено його творчі особливості.

Проаналізовано ключові аспекти, що зазначені у першому робочому статуті художньої капели кобзарів, зокрема: утворення кобзарської організації в Україні, яка повинна захищати кобзарське мистецтво та представляти сучасний революційний побут; розповсюдження серед населення ідей цінності та невичерпності кобзарського мистецтва, що є важливою